

DISSERTATIONES HISTORIAE UNIVERSITATIS TARTUENSIS

12

**AAFRIKA RETSEPTSIOON EESTIKEELSES
TRÜKISÕNAS (KUNI 1917)**

KARIN HIEEMAA

TARTU ÜLIKOOLI
KIRJASTUS

SISUKORD

SISSEJUHATUS	7
Uurimisülesanne	7
Töö metodoloogia, allikad ja struktuur.....	9
Uurimisseis	11
Terminoloogia.....	18
1. PEATÜKK: AAFRIKA RETSEPTSIOONI ARENG EUROOPAS.....	33
1.1. Vana- ja antiikaeg	33
1.2. Kesk- ja uusaeg.....	37
1.3. Prantsuse valgustusajastu.....	45
1.4. Rassi mõiste 18. sajandi Euroopa filosoofilistes aruteludes ja teaduskontseptsioonides.....	47
1.5. Progressi, evolutsiooni ja rassi kontseptid 19.–20. sajandi alguse Euroopas.....	52
Kokkuvõte.....	56
2. PEATÜKK: EESTLASTE TEADMISTE JA IMAGOTE KIJUNEMINE AAFRIKAST	57
2.1. Imagod Aafrikast vanemas eestikeelses kirjanduses.....	57
2.2. Aafrika ja aafriklaste representatsioonid eestikeelses trükisõnas 18. sajandi lõpust kuni 19. sajandi keskpaigani	61
Kokkuvõte.....	80
3. PEATÜKK: AAFRIKA EESTLASTE ETTEKIJUTUSTES 19. SAJANDI KESKPAIGAST KUNI 1917. AASTANI.....	81
3.1. Muutused eestlaste maailmapildis.....	81
3.2. Väärtusimago	82
3.2.1: Aafrika loodusest.....	84
3.2.2. Aafrika rahvastest ja nende loomusest	85
3.2.3. Aafrika hõimuusunditest.....	92
3.2.4. Aafrika ajaloost	92
Kokkuvõte	94
3.3. Afektiivne imago	95
3.3.1. Aafrika loodusest.....	96
3.3.2. Aafriklaste loomusest	97
3.3.2.1. Aafriklaste paganlikust loomusest.....	98
3.3.2.2 Aafriklaste kristlikust loomusest	101
3.3.3. Aafrika hõimuusunditest ja kommetest	104
3.3.4. Aafrika ajaloost	108
3.3.5. Aafrika ühiskonnast ja kultuurist	113

Kokkuvõte.....	115
3.4. Ilukirjanduslik imago	115
3.4.1. Aafriklaste loomusest.....	117
3.4.2. Eurooplastest Aafrikas	118
3.4.3. Aafrika ja aafriklased eesti lastekirjanduses	119
Kokkuvõte.....	122
3.5. Poliitiline imago.....	122
3.5.1. Aafrika poliitiline imago eestikeelses trükisõnas	122
3.5.2. Vene ja Saksa mõju Aafrika imagole	125
3.5.3. Abessiinia poliitiliste sündmuste ja Inglise-Buuri sõja (1899–1902) retseptsioon eestikeelses trükisõnas	129
Kokkuvõte	134
ÜLDKOKKUVÕTE	135
KASUTATUD ALLIKAD JA KIRJANDUS	144
SUMMARY.....	161
CURRICULUM VITAE.....	170